

Belang van Nederlandse landbouw voor ontwikkelingslanden

Katrien van't Hooft, DVM

NVLV-Cordaid Symposium
Den Haag, 28 mei 2013

Het is nog maar 60 jaar geleden...

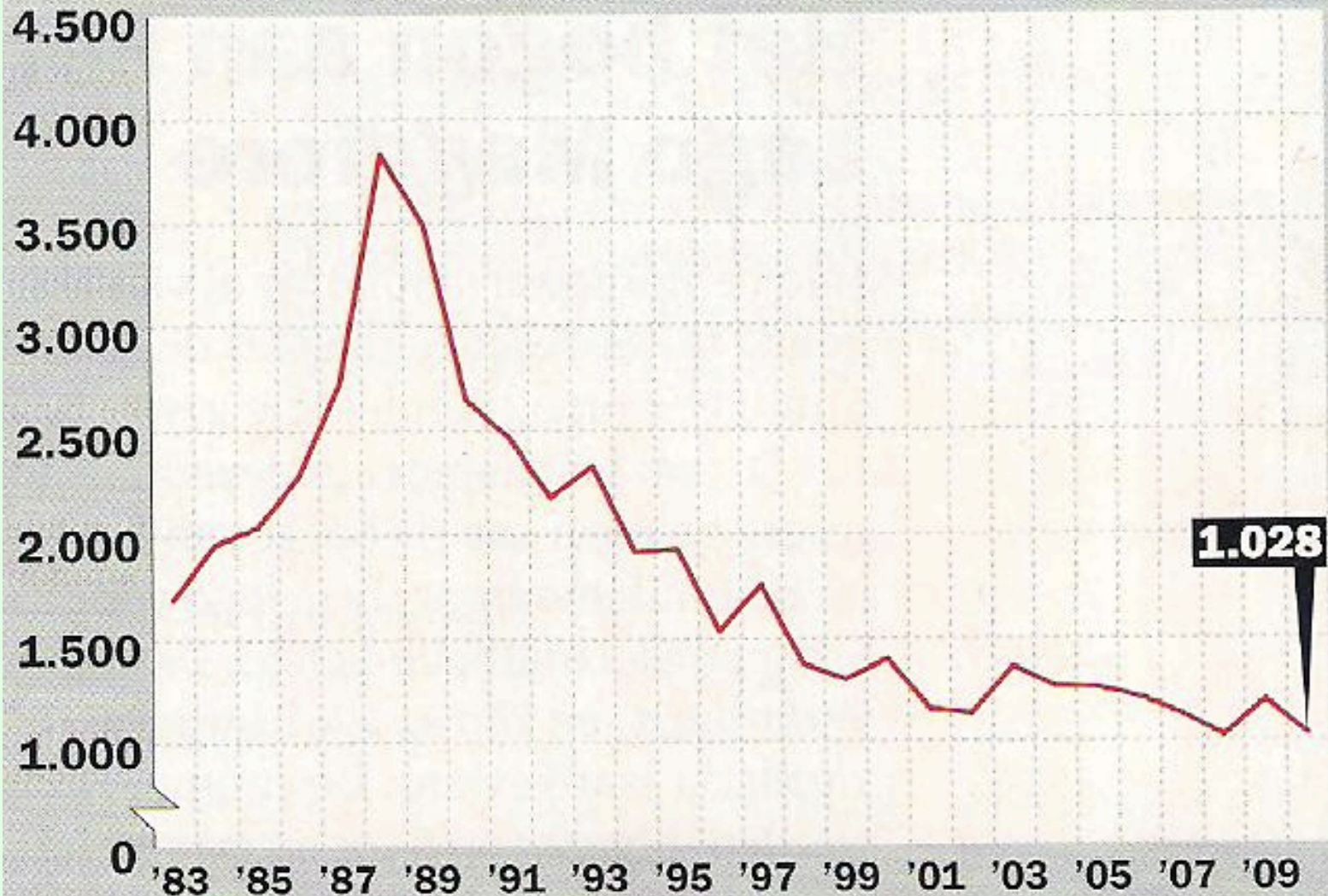

Schaalvergroting en intensivering: focus op hoogste productiviteit per dier per jaar

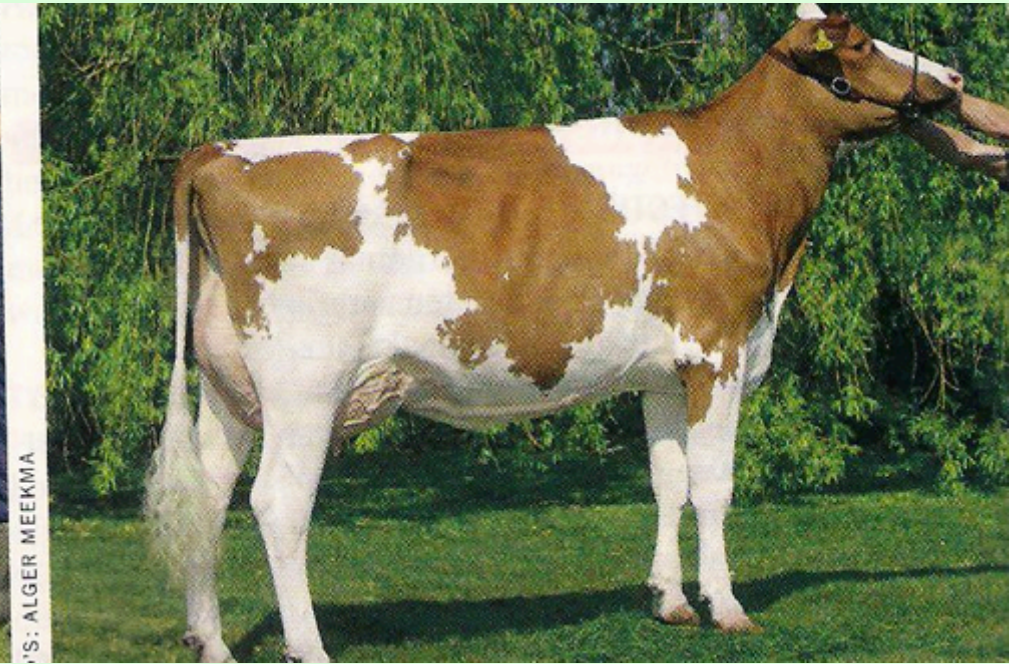
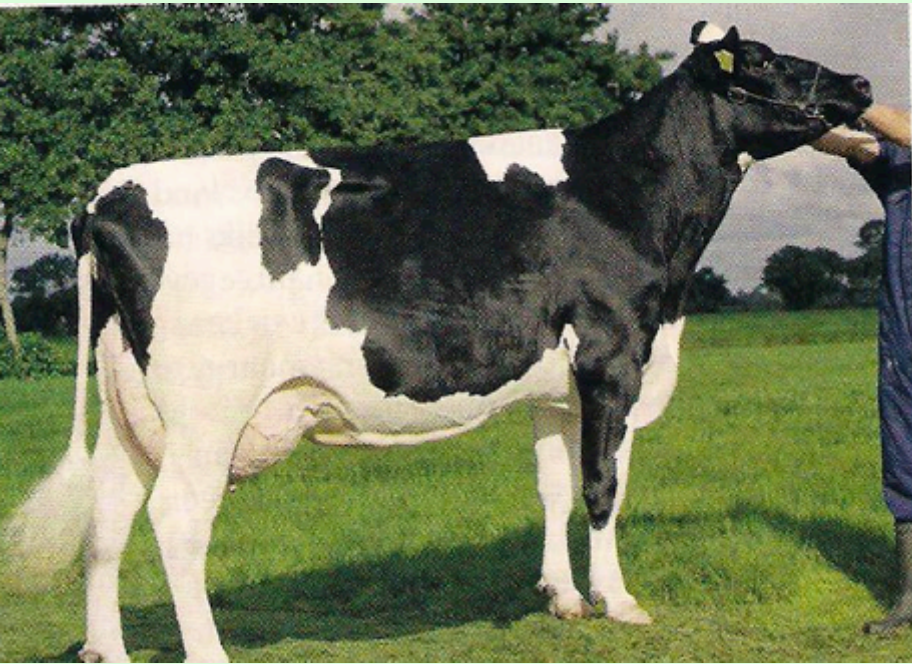

EU subsidies voor Nederlandse landbouw

GLB income Netherlands – rural development excluded – x € million.
(nominal amounts, not corrected for inflation) Source: LEI

Kunstmatige inseminatie & fokbeleid

Resultaten:

Verdubbeling melkproductie per dier - per bedrijf 14x

+

17x minder arbeidsplaatsen nodig
meer dan 90% van de bedrijven gestopt

	1960	1975	1985	1995	2000	2005	2007
Dairy farms (x1000)	180	91.5	58	37.5	29.5	23.5	21.3
Total milkproduction (x1000)	6.721	10.286	12.525	11.280	11.155	10.827	11.134
Dairy cows (x1000)	1.628	2.218	2.367	1.708	1.504	1.433	1.413
# of dairy cows per farm	9	24	41	45.5	51	61	66
Milkproduction/farm (x1000)	37	112.5	216	301	379	460	522
Milkproduction (kg/cow/year)	4.200	4.650	5.300	6.610	7.420	7.550	7.880
Milkproduction (kg/ha/year)	5.500	8.864	12.512	12.018	12.340	12.560	12.980
Labor productivity (kg milk/hour)	8	37	72	89	108	128	141

High input: kunstmest en krachtvoer

Veranderde mest-kwaliteit

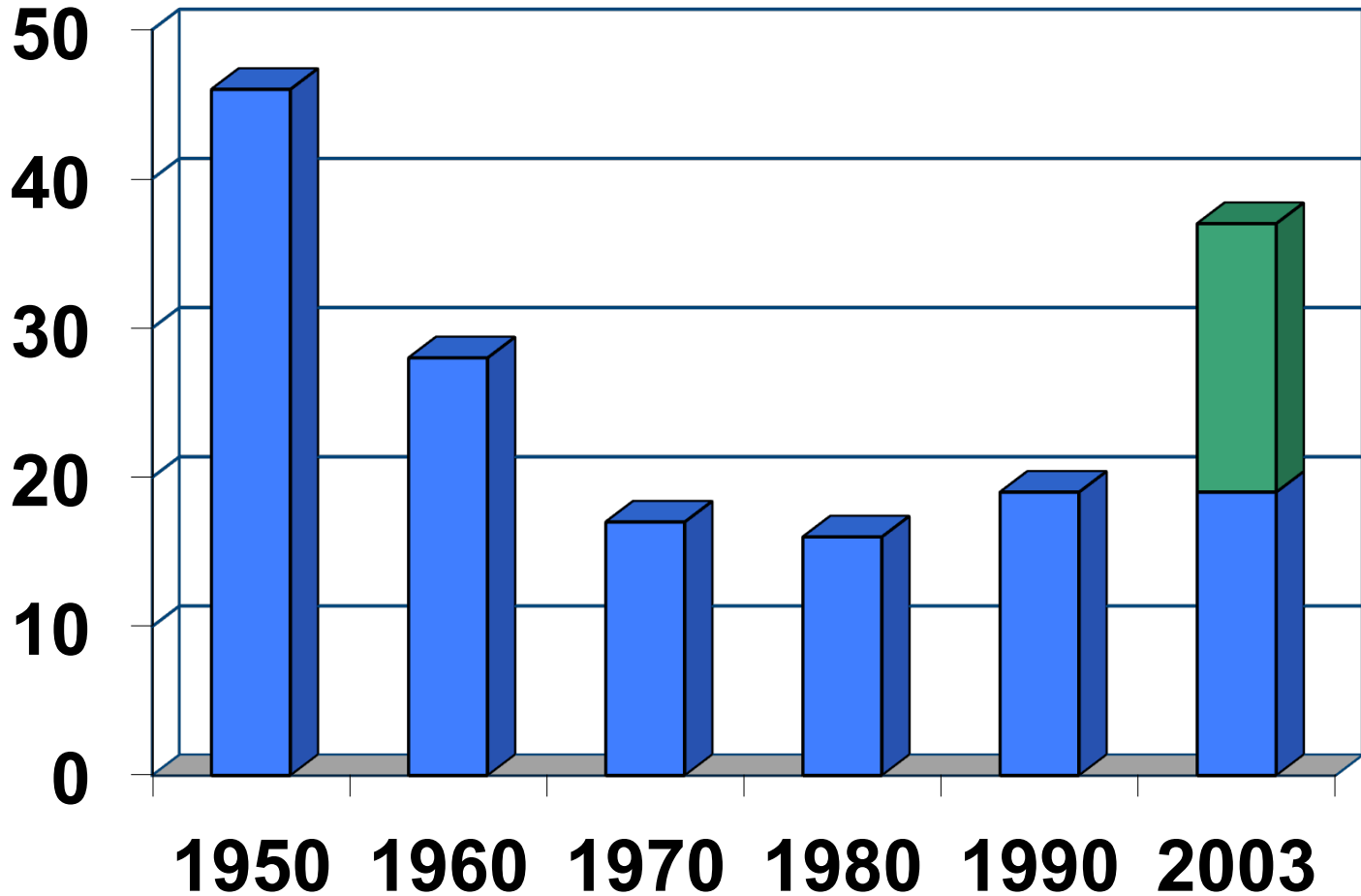

Afname bodemvruchtbaarheid en water kwaliteit

Eindresultaat: lagere farm efficiency & bodemvruchtbaarheid

% N-efficiency dairy farm

Nederlandse (en EU!) boeren in problemen

Productie
stijgt
maar
inkomen
daalt

Grote afhankelijkheid & onevenwichtigheid

Teveel gebruik van antibiotica 50% reductie voor 2015

Problems with:

- MRSA – Multi-Resistant Stafilococcus Aureus
- ESBL – Extended Spectrum Beta Lactamase (Coli and Klebsiella)

Overall picture NL melkveehouderij

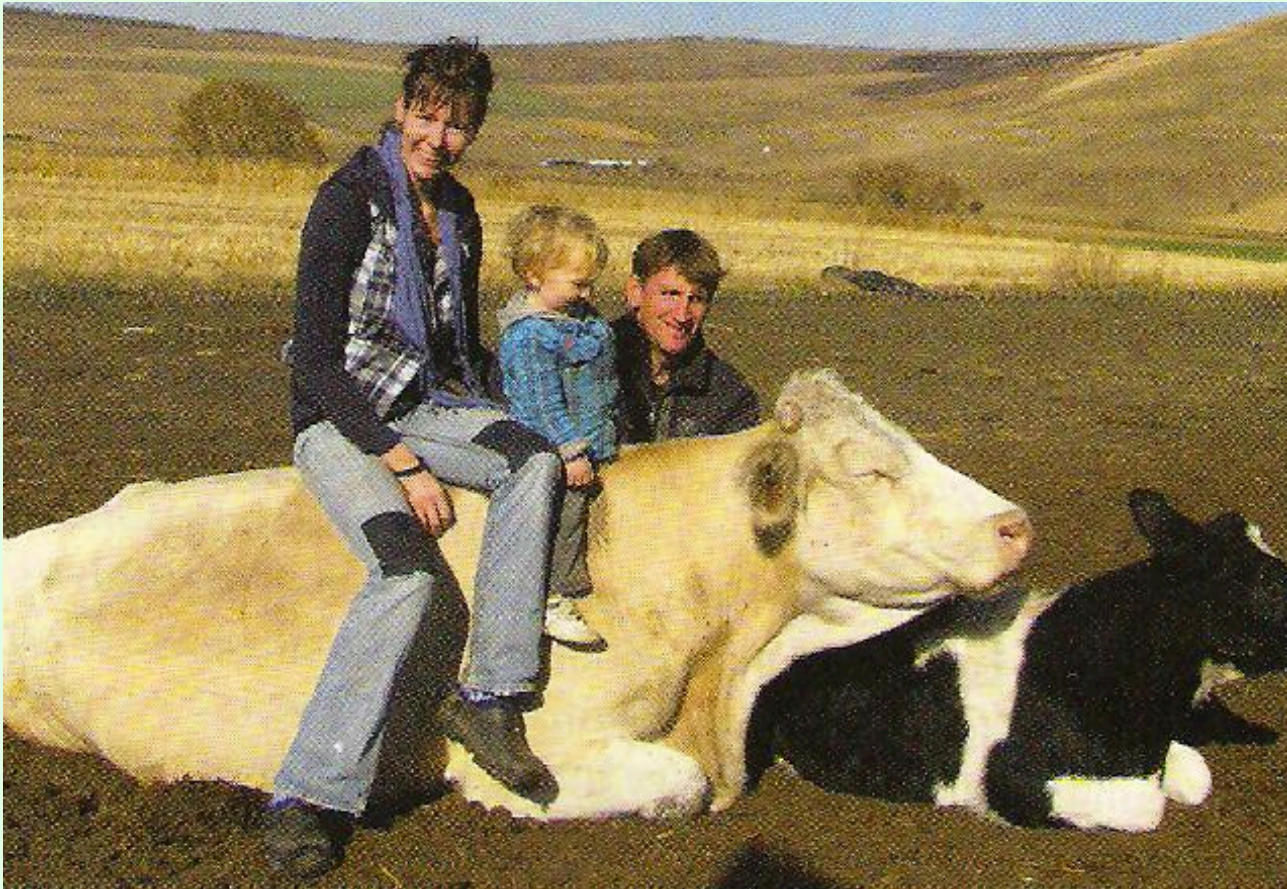
- Sociale problemen – meer dan 90% van de boeren is gestopt sinds 1960's
- Lage inkomens en onzekere toekomst perspectieven - 2/3 van de boeren boven 50 jaar heeft geen opvolger
- Bodem- en waterkwaliteit staat onder druk
- Problemen met antibiotica
- Kritiek van samenleving – m.n. dierwelzijn
- Effecten op ontwikkelingslanden

Way out #1
Stoppen met boeren

Way out #2

Bedrijf in het buitenland starten

Way out #3

Verdere schaalvergroting –
Megastallen en agro-productie parken

Melkrobot

Klimaatgassen
opvangen met
speciale gordijnen
en vloeren

Varkens-
houderij
van de
toekomst?

Way out #4

Multifunctionele
landbouw – spreiding
van inkomen

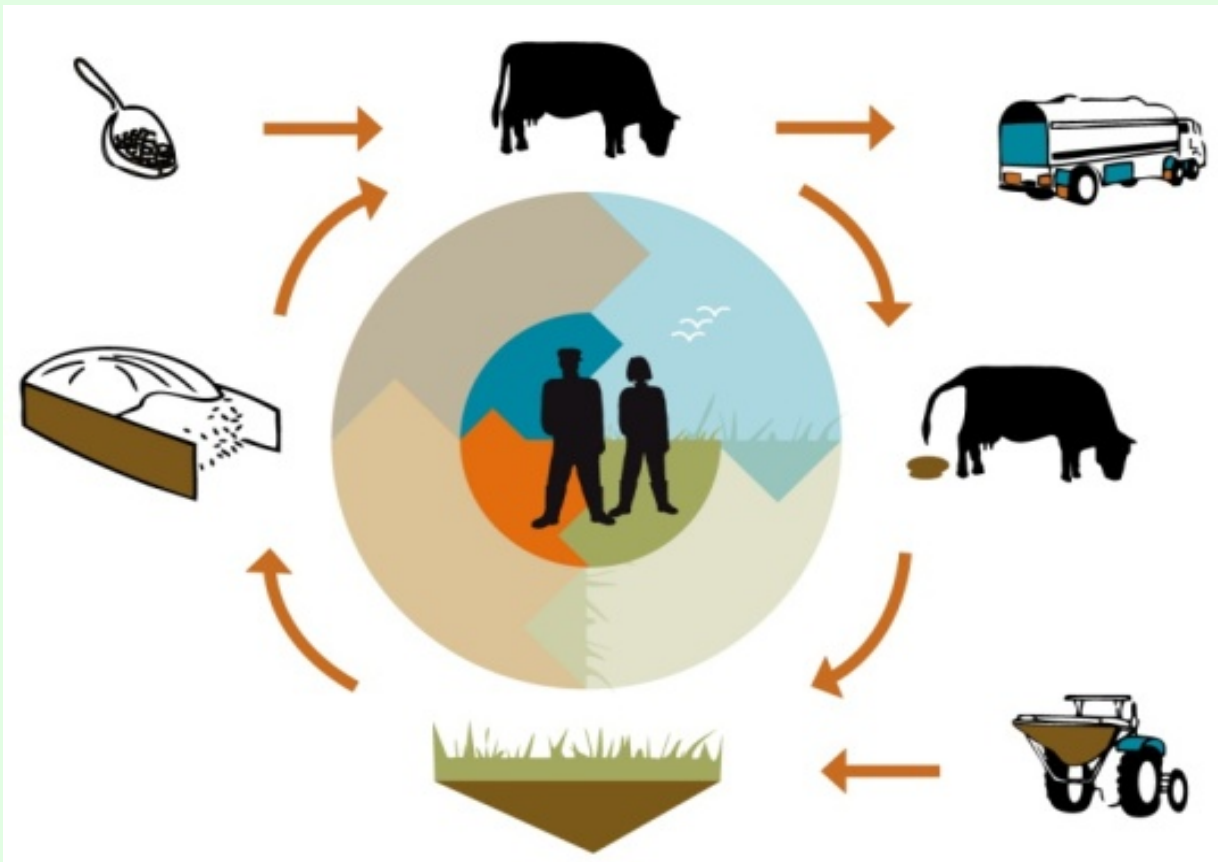

Way out #5

Verhogen
bodenvruchtbaarheid
& kosten reduceren

Inputs verlagen:

Minder
kunstmest en
krachtvoer

Meer melk op
basis van
ruwvoer

Lessen (1):

Bouwen op
boerenkennis en
ervaring
&

Ondersteunen met
onderzoek

Lessen (2):

Herstel van bodemvruchtbaarheid staat centraal

Lessen (3):

Focus op optimalisatie van hele bedrijf en levensproductie -
in plaats van op hoogste productie per dier per jaar

Lessen (4):

Belang van multi-functionele
landbouw en gespreid inkomen
(nu plm. 40% van de boeren)

Lessen (5):

Potentieel van directe vermarkting
(plm. 10% van de boeren)

Lessen (6):

Versterken van link met natuurbehoud & biodiversiteit

Lessen (7)

Herwaarderen lokale & dual-purpose rassen

Nu gangbaar: terugkruisen Holstein met
dual purpose ras (bv. Vleckvieh)

Lessen (8)

Re-linkage akkerbouw & veeteelt

Lessen (9)

Her-waardering medicinale planten

Natural Swine Health

A guide to keeping your pigs healthy with herbs and other natural products

bioKennis

Maria Groot, RIKILT
Gerdien Kleijer-Ligtenberg, IEZ
Tedje van Asseldonk, IEZ

Van belang elders? Voorbeeld smallholder diary India Te ver doorfokken met Holstein koeien

Lage productie, teveel krachtvoer, slechte mest kwaliteit: klauw- en fertiliteitsproblemen

Effecten op bodem en water?

Veel uierontsteking en excessief antibiotica gebruik zonder controle; ook problemen met kalveropfok.

Project:
Her-waardering gebruik
van medicinal planten

Herwaarderen
lokale rassen

Of intensieve landbouw, of honger

Actively supported by
(international) agri-business,
research, policies

Scale
enlargement
+ higher inputs

**twee manieren van
intensiveren
&
versterken
duurzaamheid**

Optimization
of farm system
+ lower inputs

Waar kiezen
we voor?

Actively supported by
NGO's and – to limited
extent - agri-business

Samen zoek naar:

Hoe kan je het beste traditie en moderne elementen met elkaar te verbinden?

traditie

modern

Conclusies en aanbevelingen

1. NL landbouw historie laat zien dat sommige ‘oude’ technieken juist weer ‘modern’ zijn
2. Ontwikkelingslanden kunnen ‘technology leap’ maken – op basis van eigen ‘oude’ duurzame technieken en de lessen die geleerd zijn met gangbare NL veehouderij
3. NL boeren kunnen ook van zulke ‘oude’ kennis in ontwikkelingslanden leren
4. Steun aan export moet niet op basis gaan van kopiëren van gangbare NL veehouderij – maar vanuit de lessen die hier geleerd zijn
5. Ondersteun NL bedrijven die zich richten op bodemvruchtbaarheid & integrale duurzaamheid om zich te profileren in het buitenland
6. NL landbouwonderwijs voor buitenlanders op basis van zoeken naar optimale combinaties van ‘oud’ en ‘nieuw’

Elkaar
inspireren en
zo bekende
fouten
voorkomen!

Contact:
www.dutchfarmexperience.com